

kötöttségekkel megtett nyilatkozatban utasíthatja vissza. Jogszály a gyógyíthatatlan betegségben szenvedő cselekvőképes beteg számára - meghatározott kivételekkel, - biztosítja azt a jogot, hogy döntése következményeinek teljes ismeretében életmentő vagy életfenntartó beavatkozást visszautasítson. A beteg nem utasíthatja vissza az életfenntartó vagy életmentő beavatkozást, ha várandós és előre láthatóan képes a gyermek kihordására.

Az egészségügyi dokumentáció megismerésének joga:

Az egészségügyi dokumentációval az egészségügyi szolgáltató, az abban szereplő adattal a beteg rendelkezik. A beteg jogosult a gyógykezeléssel összefüggő adatainak kezeléséről tájékoztatást kapni, a rá vonatkozó egészségügyi adatokat megismerni, az egészségügyi dokumentációba betekinteni, azokról kivonatot vagy másolatot készíteni, valamint saját költségére másolatot kapni, több résztevékenységből álló, összefüggő ellátási folyamat végén vagy fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátást követően írásbeli összefoglaló jelentést (zárójelentést) kapni. A beteg jogosult, hogy az általa hiányosnak vagy pontatlannak vélt dokumentáció kiegészítését vagy kijavítását a kezdeményezze. Amennyiben a betegről készült egészségügyi dokumentáció más személy magántitokhoz való jogát érintő adatokat is tartalmaz, annak csak a betegre vonatkozó része tekintetében gyakorolható a fenti jogok.

Az orvosi titoktartáshoz való jog:

A beteg jogosult arra, hogy az ellátásában résztvevő személyek, a rá vonatkozó adatokat bizalmasan kezeljék. A betegnek joga van eldönteni, hogy állapotáról kinek adható felvilágosítás, illetve ki is zárhat személyeket a tájékoztatásból. A betegnek joga van ahhoz, hogy vizsgálata és gyógykezelése során csak azok a személyek legyenek jelen, akiknek részvétele az ellátásban szükséges, illetve azok, akiknek jelenlétéhez a beteg hozzájárult, kivéve, ha törvény másként nem rendelkezik. Joga van ahhoz, hogy vizsgálatára és kezelésére olyan körülmények között kerüljön sor, hogy azt beleegyezése nélkül mások ne láthassák, illetve ne hallhassák, kivéve, ha a sürgős szükség és a veszélyeztető állapot esetén ez elkerülhetetlen.

A BETEG KÖTELEZETTSÉGEI

Amennyiben a beteg az egészségügyi ellátás igénybevétele mellett döntött, köteles a jogszabályban előírt személyes adatait, hitelt érdemlően igazolni és az egészségügyi ellátást a vonatkozó jogszabályok és az intézményi rend keretei között igénybe venni.

A beteget ellátása során az ellátását végző egészségügyi dolgozóval való együttműködési kötelezettség terheli. A jogszabály pontosan meghatározza azokat a kötelezettségeket, amelyeket a betegnek az együttműködés keretében teljesítenie kell.

A beteg és hozzátartozói jogaik gyakorlása során kötelesek tiszteletben tartani más betegek jogait, az egészségügyi szolgáltató működési rendjét, továbbá nem sérthetik az egészségügyi dolgozók törvényben foglalt jogait.

Az Integrált Jogvédő Szolgálat (IJSZ):

Az IJSZ gondoskodik a betegek törvényben meghatározott jogainak érvényesüléséről, védelméről és működteti a jogvédelmi képviselők hálózatát.

A betegjogi képviselő:

Segít a betegnek panasz megfogalmazásában, kezdeményezheti a panasz kivizsgálását, a beteg, - illetve egészségügyi okból történő akadályoztatása esetén a hozzátartozó – írásbeli meghatalmazása alapján, panaszt tehet az egészségügyi szolgáltató vezetőjénél, fenntartójánál, továbbá a beteg gyógykezelésével összefüggő ügyekben eljár a megfelelő hatóságnál, és képviseli a beteget.

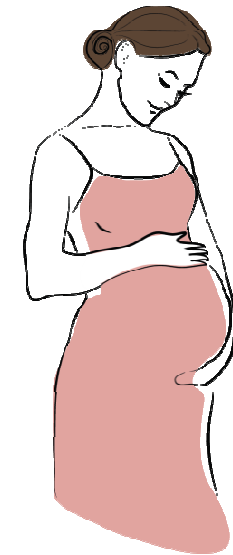
Segíti a beteget az egészségügyi dokumentációhoz való hozzájutásban, azzal kapcsolatos megjegyzések, kérdések feltételében.

A betegjogi képviselő elérhetősége kifüggesztve megtalálható az egészségügyi ellátó helyeken és az IJSZ honlapján: www.ijsz.hu

A tájékoztató az alábbi jogszabályok alapján készült:

- 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről
- 2015. évi CXXXIII. törvény az egészségügyi alapellátásról
- 49/2004. (V. 21.) ESZCSM rendelet a területi védőnői ellátásról

TÁJÉKOZTATÓ VÁRANDÓS ANYÁK RÉSZÉRE AZ EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁSSAL ÖSSZEFÜGGŐ JOGOKRÓL

Tisztelt Hölgyem! Kedves Várandós Édesanya!

A területi védőnői ellátás feladatai közé tartozik a tájékoztatás a gyermek jogairól, az egészségügyi ellátáshoz való jogairól és a törvényes képviselő ez irányú feladatairól, kötelezettségeiről.

Ön most várandóssága okán belép az egészségügyi ellátórendszerbe, ezért szeretnénk tájékoztatni az egészségügyi ellátással összefüggő legfontosabb jogokról és kötelezettségekről. Gyermek születése után tájékoztatásunkat a gyermekekre vonatkozó jogokkal és kötelezettségekkel folytatjuk.

Szép, kiegyensúlyozott, egészségben eltöltött várandós időszakot kívánunk!

Területi Védőnői Szolgálat

Az egészségügyi ellátással összefüggő jogokat közösen betegjognak, az ellátást igénybevevő személyt betegnek nevezik a jogszabályok abban az esetben is, ha az egészségügyi ellátórendszer szolgáltatásait igénybevevő személy egészséges és megelőző ellátásokat, pl. szűrővizsgálatot, várandósgondozást, védőnői ellátást vesz igénybe.

Betegjog tehát mindazon jogok összessége, melyek az egészségügyi ellátás során az azt igénybevevő személyt megilletik. A betegjogoktól nem választhatóak el az egészségügyi ellátást igénybe vevők kötelezettségei sem.

A BETEG JOGAI

Az egészségügyi ellátáshoz való jog:

Minden betegnek joga van sürgős szükség esetén az életmentő, illetve a súlyos vagy maradandó egészségkárosodás megelőzését biztosító ellátáshoz, valamint fájdalomnak csillapításához és szenvedéseinek csökkentéséhez. Az egészségügyi ellátásnak folyamatosan hozzáférhetőnek kell lennie, ami azt jelenti, hogy mindig *a beteg egészségügyi állapotának megfelelő ellátási szinten*, pl. alapellátásban, járó,- vagy fekvőbeteg ellátásban kell az adott ellátást az egyenlő bánásmód követelményeinek megfelelően biztosítani.

A védőnő, a védőnői szolgáltatás nem választható. A területi védőnői ellátás a települési önkormányzat által kialakított körzetben biztosított, a körzetben lakcímmel rendelkező, vagy életvitelszerűen ott tartózkodó magyar állampolgár, valamint külön kérésére a Magyarország területén lakcímmel rendelkező, és itt tartózkodó külföldi állampolgár számára. A védőnői ellátás az alapellátás része, (nem sürgősségi ellátás) a szolgáltató által kiírt tanácsadási időben, valamint a védőnővel egyeztetett időpontban, munkaidőben vehető igénybe.

Az emberi méltósághoz való jog:

Az egészségügyi ellátás során a beteg jogosult arra, hogy vele tisztelettel és megbecsüléssel bánjanak, személyhez fűződő jogait tiszteletben tartsák. Ez a jog azt is jelenti, hogy a betegen kizárólag az ellátáshoz szükséges beavatkozások végezhetők el, továbbá, hogy a beteg ellátása során szeméremérintésére tekintettel ruházata csak a szükséges időre és szakmailag indokolt mértékben távolítható el. A beteget csak méltányolható okból és indokkal lehet várakoztatni.

A beteg az ellátás során korlátozható jogainak gyakorlásában, de csak indokoltan a törvény szerinti feltételek fennállása esetén. A beteg személyes szabadsága is korlátozható ugyan, de, csak sürgős esetben, illetve mások és saját testi épsége, egészsége, élete megóvása érdekében.

A kapcsolattartás joga:

A jog az intézetben meglévő feltételektől függően, a betegtársak jogainak tiszteletben tartásával, az intézet házirendje szerint gyakorolható.

Ez a jog magában foglalja, hogy a betegnek joga van a gyógykezelés ideje alatt szeretteivel, hozzátartozóival, és egyéb személyekkel kapcsolatot tartani, látogatókat fogadni, vagy egyes személyeket a látogatásból kizárni.

Súlyos állapotú betegnek joga van ahhoz, hogy az általa, megjelölt személy mellette tartózkodjon.

A kiskorú beteg mellett tartózkodhat a szülője, vagy törvényes képviselője, illetve az általuk megjelölt személy. A szülő nőnek joga van ahhoz, hogy az általa megjelölt személy a vajúadás és a szülés alatt folyamatosan vele lehessen, a szülést követően pedig ahhoz, hogy gyermeke vele lehessen, ha ennek orvos-szakmai akadálya nincs.

A betegeket megilleti a vallási meggyőződésüknek megfelelő egyházi személlyel való kapcsolattartás és a szabad vallásgyakorlás joga is.

Az intézmény elhagyásának joga:

A beteg jogosult az egészségügyi intézmény elhagyására. Jogszabály a betegnek ezt a jogát csak meghatározott speciális esetekben korlátozhatja. A beteg gyógyintézetből való elbocsátása esetén őt, illetve hozzátartozóját erről – lehetőség szerint - 24 órával korábban tájékoztatni kell.

A tájékoztatáshoz való jog:

A betegnek joga van a számára egyéniesített formában, érthető módon történő, teljes körű tájékoztatásra.

A tájékoztatás kétfajta lehet, az önrendelkezési és a terápiás célú.

Az önrendelkezési tájékoztatás célja, hogy a beteg a megfelelő információk birtokában megalapozottan dönthessen a kezelésbe történő beleegyezésről vagy elutasításról.

A terápiás tájékoztatás célja a terápiához kapcsolódó tudnivalók a beleegyezés után.

Az önrendelkezéshez való jog:

A betegnek joga van saját magát illetően szabadon dönteni az egészségügyi ellátás igénybevételéről, a beavatkozásokba történő beleegyezésről, illetve azok visszautasításáról.

A beteg beleegyezése jogszabály által pontosan meghatározott esetben nem szükséges, ha a beavatkozás elmaradása saját, vagy mások életét, testi épségét veszélyeztetné.

A beteg beleegyezése történhet szóban, írásban, ráutaló magatartással, melyet bármikor visszavonhat.

Az ellátás visszautasításának joga:

Minden cselekvőképes beteget megillet saját magát illetően az ellátás visszautasításának joga kivéve, ha ezzel mások életét, vagy testi épségét veszélyeztetni. Abban az esetben, ha a beteg egészségi állapotában az ellátás elmaradása esetén súlyos vagy maradandó károsodás következne be, a beteg az ellátást csak meghatározott